

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată la anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an , Lei 60,—
Pe o jumătate de an Lei 30,—
Pe un pătrar de an Lei 15.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg

Redacția și Administrația:

Sibiu, str. Mitropoliei (Măcelarilor) No. 12
(lângă poștă)

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului“

INSERTATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, str. Mitropoliei (Măcelarilor) No. 12

Prețul inseratelor:

Un șir peti 3 Lei pentru fiecare publicare

Conferințele dela Sinaia

Sâmbătă 28 Iulie s'au întrunit la Sinaia ministrii de externe ai țărilor cari compun Mica Înțelegere: Duca (România), Benes (Cehoslovăcia) și Nincici (Iugoslavia).

Sedința primă s'a ținut Sâmbătă, a doua și a treia Duminică, iar a patra Luni 30 Iulie.

*

De ce s'au întrunit la Sinaia ministrii de externe ai celor trei țări susnumite? Ca să se înțeleagă asupra politicii lor externe, având toate trei cam aceleași interese de apărare.

Ungaria, spre pildă, vrea să facă un împrumut în străinătate, din care împrumut, zic Ungurii, să-și refacă țara. Contractul de pace oprește însă Ungaria a face împrumuturi pentru întărirea armatei și dacă nu plătește despăgubirile de războiu. Mica Înțelegere a fost contra acestui împrumut. La Sinaia au hotărât acum, că se învoesc la facerea împrumutului, dacă banii nu se folosesc pentru scopuri militare și dacă Ungaria începe a-și plăti mai cu dinadinsul despăgubirile de războiu. Ce va mai urma, vom vedea.

România, Cehoslovăcia și Iugoslavia au de primit multe despăgubiri de războiu dela Austria și Ungaria. Dar ele nu plătesc mai nimic. În urma acestei stări, cele trei țări susnumite încă nu-și pot plăti datoriile lor, făcute în cursul războiului în Franța, Anglia și America, cari cer tot mai stăruitor plata acestor datorii. La Sinaia ministrii s'au înțeles, că pe viitor statele din Mica Înțelegere să fie tot una în chestia despăgubirilor și a datoriilor de războiu.

Față de Bulgaria, s'a hotărât, că vor păstra cele mai bune legături, dacă noul guvern bulgar va urma politica guvernului din trecut.

Despre Grecia s'a discutat, că eventual după votarea păcii cu Turcia, din partea parlamentului grec, să fie și ea primită în Mica Înțelegere.

Situația Poloniei nu s'a putut lămurii în conferința dela Sinaia. România, ca aliată cu Polonia, a voit să încerce o apropiere între Polonia și Cehoslovăcia. Planul, după cât se știe, n'a reușit. Motivul e: neînțelegeri între cele două țări la granița lor. De primirea Poloniei în Mica Înțelegere nu s'a discutat serios acum.

Noua conferință a Micei Înțelegeri se va ține, posibil că peste câteva luni, la Belgrad. Conferințele merg pe rând. Prima a fost la Belgrad, când a luat ființă Mica Înțelegere, a doua anul trecut la Praga, a treia acum la Sinaia.

Mersul industriei și comerțului în Ardeal

I.

Lipsa de bani, care în cursul acestui an s'a simțit tot mai mult, a pus la o grea probă atât industria mică cât și industria mare din Ardeal. Tot așa și comerțul cinstit. Răul acesta îl simte întâi cei interesați în industrie, iar după aceea și locuitorii țării, cari nu pot cumpăra ce le trebuie, sau cumpără scump. În cele următoare vom cerceta puțin lucrurile, din punctul de vedere al industriei și comerțului, cum și al Statului în general.

Noi cerem fiecărui guvern român să **sprijinească industria în Ardeal**, îndeosebi industria mică de azi a românilor ardeleni, din care să se croiască industria mare de mâine. În același timp, pentru mulțumirea traiului populației țării, cerem considerare și pentru industria mare, chiar și în cazul când ea e în mare parte în mâinile străinilor. Oricum, e în țară. Și e de preferit a cumpăra dela un concetățean străin de limbă, dar din țara ta, decât a aduce marfa de peste graniță, dela un om și mai străin, și dela care banul odată dat nu-l mai vezi înapoi.

*

Spre a ne putea face o icoană mai clară, asupra dezvoltării industriei și comerțului la noi, trebuie să căutăm ce s'a petrecut în anii din urmă. Nu e destul să tot strigăm, că avem o țară bogată; e necesar să ne uităm în jurul nostru și să cercetăm: Ce favoruri și ce piedeci are industria și comerțul român? Statul dă totdeauna sprijinul necesar? Din ce cauze nu ia un avânt mai mare industria mică și mare curat românească?

Ca să putem lămurii cât mai bine, toate aceste lucruri, trebuie să lămurim mai întâi ce s'a petrecut la noi din 1918 încoace.

*

După unire, prin **scăderea coroanei** la valoarea de 50 bani, Ardealul a fost bine despoiat. Aici nu înțelegem atât coroanele dela preschimbare, ci valorile scăzute la jumătate prin acest ordin general. Ardelenii ar fi dat în prima lună după unire chiar și toate coroanele *de hârtie* în cinste, numai să se fi scos momentan din circulație, introducând în locul lor un ban de aceiași valoare egală. Cum s'a făcut, a avut de urmare, că pentru moment, diferitele mărfuri din Ardeal s'au cumpărat pe mai nimic. Asta a atins în prima linie comerțul și industria. Scăderea valorilor (efectelor) s'a văzut mai târziu.

De atunci se începe înaintarea mersului racului, pentru omul cinstit care nu se

ocupă cu speculă sau nu e mare capitalist, cum suntem grosul românilor din Ardeal. Mărfurile vândute în 1919 și 1920 în Ardeal nu se mai pot înlocui, decât pe prețuri tot mai scumpe. Cumpărăturile făcute în străinătate cu bonurile de tezaur, sau de marii comercianți din București, trebuiau plătite la Galați ori București în lei, de care noi în Ardeal n'aveam, ci îi cumpăram cu 2.50—3.50, ba chiar și 4 coroane. **Marfa Ardele- nilor**, deși mai scumpă, era tot mai puțină, **ca cvant**.

*

Așa ne găsește **schimbul coroanelor**, în toamna anului 1920, când ceice băgase banii în mărfuri, sunt siliți a vinde socotind 3.50 coroane la 1 leu, pe când ceice au speculat cu valuta, cumpărând coroane (4 de 1 leu) sunt băgați tot într-o oală cu omul năcăjit, care prezintă la preschimbare câteva sute de coroane. N'a fost deci mirare, că marii speculanți, cari se interesase din vreme de ce va urma, au prezentat milioane de coroane pentru preschimbare. Cazul unor bănci din București și mulți bancheri speculanți.

După preschimbarea coroanelor, sub forța ordinelor, în Ardeal prețurile mărfurilor, *deja puse în vânzare*, dau înapoi în preț. Dar asta ține numai cât omul are marfă veche. Mărfurile din nou comandate, atât în țară cât și în străinătate, cresc mereu în preț. Motivele sunt două:

1) în țară s'au maximat numai mărfurile gata, la 3.50 coroane 1 leu, pe când salariile s'au regulat la 2 coroane 1 leu, prin urmare regulatorul nouilor mărfuri în fabrică a rămas după cheia de 2 la 1;

2) în străinătate leul nostru nu s'a ridicat, cum s'a crezut, fiindcă neplătindu-se cumpărăturile cele mari (din 1919 și 1920) în Franța, Italia și alte părți, lumea a început a pierde încrederea în noi.

De atunci încoace **leul scade mereu**, iar prețul mărfurilor străine crește fără întrerupere. Că prețul mărfurilor străine aduce cu sine și urcarea multor mărfuri din țară, încă e de înțeles. Asta e o lege naturală, pe care nu o poate schimba omul așa ușor, cum crede.

*

Guvernele noastre, ca să nu provoace prea mari nemulțumiri în țară, s'au pus și au **maximalizat** mereu aproape toate **produsele principale de alimentație**: făină, carne, fructe, și alte articole necesare hranei. Aproape tot ce produce țărâna e ținut jos în preț, de dragul populației orașelor,

În acelaș timp, guvernele, liberal ca și cel averescan, fac marea greșală de a nu căuta căi și mijloace pentru o **producție cât mai mare** în industria din țară, care să ne scape a mai aduce câte comedii din străinătate. În toate fabricile noastre se lucră numai 8 ore, dar nu pe bucată, ci care cât poate sau vrea, având însă o leafă fixă. Se produce deci puțin, și acest puțin devine tot mai scump.

Salarele în fabrici ajung tot mai mari, în urma neîncetatei cereri și amenințări cu greve, deși alimentele produse de țărânie, acești oameni din fabrici le mănâncă pe prețuri mult mai ieftine, în proporție cu prețul mărfurilor industriale. Numai un om de rea credință sau cu totul nepriceput, nu va recunoaște, că în chipul acesta se sapă o prăpastie tot mai adâncă între felul cum se prețuește marfa făcută în fabrică și grăul produs în câmp. Așa se dezvoltă lucrurile pentru industrie pe deoparte și agricultură pe cealaltă parte, până azi.

Această dezvoltare e exploatată în țară de toți, care cum se pricepe sau poate, iar de alții dupăcum îi lasă inima. **Lucrătoria din fabrici**, când vede că e un bun prilej, cere noi urcări de salare, sub diferite motive. Nu vrea să știe, că bună-oară pâinea la noi era pe mai nimic. Organele Ministerului Muncii, dorind pace, îndeamnă de multe ori, să li se dea urcările. Fabricanții, ca să ajungă odată la liniște, dau urcarea cerută, cu care, la rândul lor, încarcă noua marfă ce iese pe viitor din fabrică.

Asta o simt țărânii, a căror produse nu se pot ridica în preț, ca mărfurile industriale. Dar ei, cu știre și fără știre, se împacă mai ușor. Lucră mai mult, ca să câștige mai bine, sau să rețin dela unele cumpărături.

Mai grea se dezvoltă situația pentru **funcționarii de stat**, fie mari, fie mici, dar îndeosebi pentru cei din urmă. Aceștia nu pot cere tot a doua lună alt salar dela stat, cum fac la fabrică. Statul întocmește numai odată anual cheltuielile sale. Cel mult, odată la 6 luni, dacă s'a dat un adaus de scumpete. Pe de altă parte, funcționarul nu se poate restrânge cu ale casei ca țaranul dela sat. Deci funcționarul simte grozav scumpetea îmbrăcăminte, încălțăminte și altele.

Așa se dezvoltă traiul în anii din urmă. Mulți lucrători de fabrică, sau alt lucru cu mâinile simple, ajung să „fluere” pe leafa unui funcționar, care s'a năcăjit să tot studieze până aproape de 30 ani, adică jumătate viața. Aici avem în vedere funcționari cu diplomă și școli înalte, iar nu copii, ale căror cunoștințe și prestațiuni de multeori sunt sub ale unui lucrător bun din fabrică.

De soartea **bieților pensionari bătrâni** nici nu mai amintim, e cât se poate de grea. (Pe unii pensionari tineri noi i-am șterge însă dela pensie, dacă mai pot lucra. Aici sunt unele cazuri destul de curioase: s'a pensionat la stat, ca să lucreze în întreprinderi private... Și sunt mii și mii de aceștia. D'apoi pentru de aceștia să plătim noi dările cele multe?!)

Iată, deci, că funcționăria de stat, când fără motive destul de curioase, se pune pe partea lucrătorimii și o sprijinește ușurel la urcări de salare, — ajută chiar la scumpirea vieții funcționarilor de stat și alți funcționari privați, cari plătesc pe viitor mărfurile mai urcate, fără a avea și ei puțința, așa de ușor, a cere din parte-le îndată urcări de salare.

Și-apoi, cu toții, în viață n'ar trebui să uităm un lucru, pe cât de simplu, pe atât de mare: Nu continua urcare în salare, fie în

fabrică, fie la stat, aduce îndestulare și fericire, ci la aceasta putem ajunge numai prin **stabilizarea** în prețul alimentelor, al îmbrăcăminte și încălțăminte, al mijloacelor de transport, ca și de locuit. Dacă prețul obiectelor de sus se tot urcă sau scad, e vecinică frământare, care frământare la un moment poate pune în pericol chiar statul.

De aceea: cine vrea să câștige mai mult, trebuie să lucreze mai mult; altcum, dacă câștigă mult pe lângă lucru puțin — înțelegem lucru simplu manual, nu cu creierul sau conducând ceva, — acel lucru puțin trebuie să fie scump. Prin asta e scurtat celce cumpără mai târziu acea marfă, care va trebui plătită mai scump, deși respectivul cumpărător n'a putut socoti cu aceasta.

Așa ne învățăm noi într'un **cerc vițios**, — asemănare cu o roată care nu mai stă în loc, — de după războiul încoace. Și fiindcă nu se iau la vreme măsurii bune, vedem, că cercul vițios, în loc să meargă mai încet, el se învârtă tot mai puternic, fără a putea prevedea nici o speranță de încetare.

Dar, pe lângă cele mai sus spuse, sunt și alte momente, cari produc neliniștea și scumpetea din zilele noastre. Dupăce am făcut constatarea, că în anii din urmă s'a urcat considerabil prețul mâinei de lucru, — fără ca cvantul lucrat să fie mai mare, ci din contră e mai mic, — trebuie să cercetăm încă o latură: **Cum e cu banii?** cari dau puțința a face o fabrică, a deschide o prăvălie, a zidi o casă sau altceva?

Aici, pentru scoaterea adevărului, trebuie să facem unele constatări foarte dure-roase pentru oamenii de bancă în general, dar mai cu seamă pentru băncile din București, în frunte cu Banca Națională.

În 1919, după unire și scăderea coroanei la 50 bani, Banca Națională a României nici grije nu avea să introducă și la noi bani în lei. Că n'a putut, n'a priceput, sau n'a vrut, pentru noi e tot una. Constatăm numai faptul, că noi Ardelenii eram zilnic jefuiți frățește, de unii mai cu perdea, de alții fără nici o rușine.

Banca Națională a României, — de fapt e a liberalilor, că ei au înființat-o, fiind numai pusă sub scutul Statului, — nici nu s'a gândit, până după schimbarea coroanelor, să-și deschidă filiale în locul Băncii Austro-Ungare. Tot așa și celelalte bănci mari. În schimb, dela București, toate băncile mari făceau o nerușinată speculă cu coroanele din Ardeal.

După schimbarea coroanelor, — cari nici măcar n'au fost plătite deodată, — toate băncile mai mari din vechiul regat, au dat asalt cu înființarea de filiale în Ardeal și Bănat. Lucrul era esplicabil: specula cu coroane, peste București, nu se mai putea face. Dar acum, fiind foarte puțini lei în Ardeal, cu atât mai ușoară era plasarea de împrumuturi cu camete mari. Unde mai pui, că băncile din vechiul regat nu cunosc legea pentru uzură, care în Ungaria a fost. Deci, afacerile au început splendid: dobânda merge, cu toate taxele, dela 10 procente în sus, ajungând până în prezent la cifre ca 'n povești, de 20—30 procente. Fiecare bancă poate face cum o taie capul și o lasă inima. Lege de speculă nu există decât pentru comercianți, — între cari sunt destui nevoiași, — dar nu și pentru bănci, îndeosebi cele mari, de cari nimenea nu îndrăznește nici să se apropie.

Despre greutatea producției în industrie, ca urmare a celor de sus, cum și măsurile de luat pentru un comerț cinstit, în numerele viitoare.

Nic. Bratu.

Ce exportăm?

Un cetitor al nostru, care în zilele trecute a sosit în țară peste vama dela Episcopia Bihorului, ne spune următoarele:

Venind din străinătate, unde lumea se miră, că noi nu exportăm din destul o seamă de produse ce le avem, m'am interesat la vamă asupra exportului nostru, în săptămânile din urmă. Iată ce mi s'a spus: Taxa de export de 10 mii lei pe cap de vită, nu-i mulțumește pe negustori. Aceștia urmează a exporta și acum, cari au, mai mult pe baza permiselor vechi, pentru cari e încă în vigoare vechea taxă vamală de 1000 lei de cap de vită. În general luat, se exportează puține vite. Și acestea numai de prima calitate și grele, ca să fie mai ușoară taxa de 10 mii pe cap. Când s'a pus această taxă vamală, leul era 7 centime, acum e 8¹/₂. O urcare mică, dar care tot influențează prețul. De aceea negustorii să rețin, plus că acum e și foarte cald pentru transportul vitei grase. Totuși, dacă taxa nu se mai reduce, nu se poate spera la un export mai mare.

Fiind încă timpul zarzavaturilor, se exportează ceapă, patlagele, fasole și alte legume. Sunt oprite mai multe soiuri de lemne de lucru.

Revista externă

Bulgaria. Primul-ministru bulgar Tancof a declarat zilele trecute, că nimenea în țară la ei nu se gândește la reluarea războiului. Asta e însă cam greu a le-o crede Bulgarilor. Tot Tancof cere sprijinul tuturor partidelor contra fostului guvern al lui Stambulinski, ca astfel să se facă cu neputință reîntoarcerea guvernului răsturnat.

Germania. Ocuparea Ruhrului de Francezi, le dă tot mai multă bătaie de cap Germanilor. Lucrătorii din ținutul Ruhrului au fost îndemnați din Berlin, la timpul său, să nu se supună Francezilor și să nu lucreze. În schimb dela Berlin li s'au trimis ajutoare, începând guvernul german a tipări tot mai mulți bani de hârtie. Acum vedem unde a ajuns banul german. Din lipsa de lucru și de alimente, nemulțumirea crește în Germania. Guvernul îndeamnă populația să se țină cu bărbăție, dar cercurile lucrătorimii sunt tot mai nemulțumite, fiindcă din ce sunt bani mai mulți, din ce scumpetea și lipsa crește. Prin unele orașe s'au întâmplat și ciocniri în timpul din urmă. Duminecă 29 Iulie comuniștii germani au ținut adunări în Berlin, Lipsa, Dresda și alte orașe. În Neurupin au prădat prăvăliile, așa că a trebuit să intervină poliția cu arma, rămânând 2 morți și mai mulți răniți.

Franța și Anglia. Francezii au tot înaintat în ținutul Ruhr, în speranță, că vor supune pe Germani, să le primească condițiile lor de despăgubire de război. Incordarea aceasta crescândă, între Franța și Germania, pune însă multe țări pe gânduri: Ce se va alege de aci până la urmă? Se va da Germania plainică? Sau că, până la învingerea Germaniei, se va naște revoluție între Nemți ori vr'un comunism ca în Rusia? Stările dintre Germania și Franța încep a îngrijora pe Anglia, care în timpul din urmă tot mai mult îndeamnă pe Francezi să cerceteze: Ce pot și ce nu pot plăti Germanii? Între Londra și Paris sunt tot schimbări de scrisori și convorbiri diplomatice. Rezultatul se va cunoaște în curând. Belgia e pe partea Franței. Italia și America sprijinesc mai mult punctul de vedere al Angliei, decât al Franței și Belgiei.

INFORMAȚIUNI

Tipografiile din Ardeal

iarăși au mari neajunsuri cu personalul, care cere o nouă urcare de salare. Și încă lefuri mult mai mari, nu glumă: cer 1200 lei săptămânal, reducerea lucrului cu 2 ore pe săptămână (rămânând numai 46 ore de lucru în 6 zile), reducerea ucenicilor și altele. Primele pertractări s'au rupt. Desbaterile au ajuns acum înaintea reprezentanților Ministerului Muncii.

Tot așa fabricile de hârtie vreau să ridice tipografiilor prețul hârtiei, motivând, că s'au scumpit cărbunii, țițeiul și altele.

În urma acestor stări, Ministerul Muncii din ce trece vremea are o tot mai mare răspundere pentru scumpetea, ce se produce în industria din țară. Acest minister prea ușor încuviințează urcările de salare.

Zilele trecute, discutând asupra tipografiilor, cu un director de liceu, spunea: „Închideți tipografiile pe un timp oarecare! La Ministerul Muncii ar trebui să-i dați foc în Piața mare! Lucru așa puțin și salare așa mari, ne duc țara la ruină!“.

Plecarea familiei regale în străinătate. Vineri 3 August, Maestășile Lor Regele și Regina pleacă, cu un tren regal, în Iugoslavia, spre a face o vizită familiei regale iugoslave la Bled, reședința de vară din Slovenia. Regele nostru va sta acolo două săptămâni, iar Maestatea Sa Regina va sta numai câteva zile și apoi își va continua călătoria în Franța, la băile din St. Lumair, unde se va întâlni cu sora M. Sale. Acolo M. Sa Regina Maria va sta câteva săptămâni spre a face cură.

Congresul studenților, planuit să se țină în luna August la Cluj, n'a fost încuviințat de Consiliul de miniștri, ținut la 29 Iulie în Sinaia, deși ministrul de școale Angelescu făgăduise studenților, că îi va lăsa să țină acest congres.

Vizitarea minorităților. Secretariatul Ligei Națiunilor a trimis 4 membrii: pe Colban (norvegian), Hodin (francez), Ascarati (italian) și d-șoara Harris (engleză), ca secretară, cari să cerceteze starea școlilor minoritare (ale Ungurilor și Sașilor) în țara noastră, să se informeze asupra chestiei ovrăiești, cum și exproprierea moșiilor ungurești. Vizitatorii străini au avut în București o convorbire cu ministrul de școale Angelescu, care le-a arătat starea școlilor ungare înainte de ocupația română și după unirea Ardealului cu România. Delegații au fost invitați la masă de Suveranii nostri. De prezent călătoresc prin Ardeal. Marți au fost în Sibiu.

La băi. Dl prim-ministru I. Brătianu și dl ministru de agricultură Constantinescu au plecat la băile din Karlsbad (Cehoslovăcia), dl ministru de finanțe V. Brătianu la băile din Dorna-Vatra.

Exportul lemnului de foc s'a lăsat liber, cu începere dela 20 Iulie c., până la noua dispoziție, fără nici o autorizație specială, însă cu plata taxelor vamale în vigoare. Sunt oprite acum la export numai lemnele de stejar, nuc, frasin, ulm și teiu.

Orfanul Amilcar Săndulescu, care la ziua Eroilor din anul acesta a ales, la Mărașești, sicriul „Eroului necunoscut“, zicând: Acesta este tatăl meu! — s'a înecat în mare, la Techirghiol. Băiatul fusese trimis de Școala militară dela Craiova, la sanatoriu din Techirghiol. Aci s'a dus, cu încă un camarad, să se scalde în mare. La un moment dat valurile i-a târît la fund. Elevul Flo-

rescu a scăpat, dar Săndulescu n'a mai putut fi găsit. Mortul era cel mai bun elev din clasa lui în toată țara.

Mari contrabande de mătase au fost descoperite săptămâna trecută în Iași. Mătasa se aducea peste Polonia, după cum s'a dovedit în urma cercetărilor făcute la unele prăvălii din Iași. Mătasa găsită, a fost dusă la vamă, — fiindcă era introdusă în țară pe ascuns, — apoi vinovaților li s'a dat mai multe pedepse pentru contrabandă, în valoare de aproape un milion. — Asta e încă prea puțin pentru de-al de Șmilovici și Grünspan, fi-le-ar numele afurisite!

Tariful căilor ferate române pentru călători și mărfuri, n'a fost urcat cu 1 August, după cum se svonise săptămânile trecute. Se vor restrânge însă permisele cu reduceri pentru funcționari. Amănunte se vor publica în curând.

Despărțământul Huedin al „Asociațiunii“ își ține adunarea generală Duminică, 5 August 1923, la 2 ore d. m., în școala de stat din Huedin. La 4 ore e petrecere populară cu muzica militară. La 9 ore seara dans în sala de gimnastică. Venitul curat dela serata dansantă e destinat pentru ridicarea Casei naționale din Huedin.

59 covoare orientale în greutate de 454 kilograme, a căror valoare se urcă la aproape 10 milioane lei, au voit să strecoare în țară pe furiș jidanii grecotei Isac Muratidis, Ciprianos Muratidis, Socrate Ceanulis și Tarholdas, toți locuitori în Constanța. Aducând covoarele din Constantinopol, cineva a anunțat înainte vama din Constanța. Când a sosit aci vaporul „Împăratul Traian“, vameșii au început controlă strictă. Observând grecoteii de jidovi, au început cu mită, dar vameșii au respins. S'au purtat bine vameșii Ciugan și Bejan. Să fie sănătoși, că nu s'au lăsat mituiți de lighioanele cele slabe, cari vreau să ne sărăcească țara. Cerem pedepsă aspră pentru toți cari aduc pe ascuns în țară mărfuri de lux.

Prețul grâului în Franța începe a scădea, din cauza timpului frumos, care a ajutat noua recoltă, ce e aproape adunată. Grâul a scăzut cam cu 5 franci franțuzești sută de kilograme, iar făina cu 2 franci. — Scăderea prețului la grâu în Franța, va avea înrăuțire și asupra prețului din alte țări.

Templul izraelit din Târgu Mureș a fost spart zilele trecute. Pe ferestri au pătruns în lăuntru, stricând mai multe obiecte. Necunoscuții au scăpat, fără a fi putut fi prinși.

Bancnote de 5 milioane mărci tipărite de prezent Germania. Și din ce tipărite mai mulți bani de hârtie, din ce scumpetea și lipsa crește mai tare, iar banii nemțești au ajuns aproape fără nici o valoare. De pildă un dolar a costat săptămâna trecută 1 milion de mărci.

Fabricanții de beuturi spirtoase din Ardeal și Banat au hotărât, într-o consfătuire ținută la Brașov, să nu mai dea beuturi pentru vânzare pe credit (pe așteptare), de asemenea nici în comisiune să nu mai dea, adică cu dreptul de a se mai putea lua înapoi ce nu s'a vândut. Măsurile acestea le motivează fabricanții cu lipsa de bani.

La fondul Victor și Eugenia Tordășanu pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniune, a binevoit a colecta Ioan Imbăruș suma de Lei 60, — cu prilejul încreștinării fiicei Viorica, a dlui Ioan Gabor, măestru rotar, naș fiind Ioan Rău și dna, m. pantofar. — Pentru prinos mulțumește: G. Poponea, prezident, St. Duca, secretar.

Oficiile de plasare, cari se află în diferite orașe, ca organe ale Ministerului Muncii, funcționează în mod absolut gratuit. Se atrage deci atenția, ca nimenea să nu plătească nimic: nici cine caută post, nici cine caută personal de angajat. Dacă vrîm funcționar, dela aceste oficii de plasare, ar cere ceva plată, atunci contra lui să se facă arătare la Ministerul Muncii în București sau la Inspectoratul Muncii din orașul respectiv.

Pentru încunjurarea incidentelor (atacurilor, neînțelegerilor) dela granița româno-rusă, a avut loc în săptămânile trecute un schimb de scrisori între guvernele român și rus. Guvernul român a propus întrunirea unor militari cunoscători a stărilor dela granița Basarabiei, cari să ia măsuri pentru încunjurarea incidentelor. Rușii au primit propunerea, urmând ca acum guvernul român să numească locul de întâlnire.

Membrii noi la „Reuniunea meseriașilor români din Sibiu“ s'au înscris: a) *fondatori*: Demetriu Câmpian, ref. cons.; Ioan Mafteiu, sub-șeful Siguranței Sibiu; Virgil Pop, farmacist; Ionel Henteș, șeful serviciului de identificare la Prefectura Poliției Sibiu și Ștefan Popa-Luca, restaurator, achitând fiecare taxa de câte 100 lei; b) *pe viață*: Ioan Caicuțiu, cu taxa de 50 lei.

Comitetul.

Franța trebuie să se pregătească pentru un nou război, — așa a declarat fostul ministru de război A. Lefevre, într-o adunare a ofițerilor de rezervă. Ministrul francez a mai spus: Germania construiește mii de aeroplan, dar nu vrea să plătească despăgubirile de război. De aceea și noi trebuie să ne pregătim pentru un nou război. — Destul de rău ar fi, dacă s'ar mai întâmpla în curând așa ceva. Ar fi prăpădul pe biata Europă îmbătrânită și plină de datorii!

Un congres al școlilor de meserii. În zilele de 13—18 August c., se ține la Târgul Mureșului congresul Asociației generale a corpului didactic al Școalelor de meserii din toată țara.

Aviz. Se aduce la cunoștința celor interesați, că condițiunile de admitere și trecerea examenului relativ la elevii, cari doresc a intra în Școala Militară pregătitoare de ofițeri activi pentru administrație, ce are loc în 20 August a. c., se pot vedea la Cercul de Recrutare Sibiu, între orele 8—12 și 15—18.

Un studiu economic asupra României vrea să facă ziaristul englez Dr. Hopp, care de prezent călătorește prin diferite părți ale țării. Zilele trecute a fost la Brăila și în Delta, spre a studia pescăriile Statului.

Recolta Cehoslovăciei în anul acesta se taxează cu 20% mai bună ca în anul trecut.

Uniunea generală a micilor industri-ași din întreaga țară, planuește să țină la Sibiu al treilea congres, în zilele de 26—28 August 1923. Pentru congres s'a acordat o reducere de 75% pe căile ferate. Ceice doresc a lua parte, să se anunțe la sediul central al Uniunii în București, Bulevardul Elisabeta 17, de unde vor primi legitimațiile pentru reducere pe căile ferate.

Numire. Ni se scrie: „Ancora“ Soc. rom. de Asigurări Generale, București, a denumit pe dl *Max Steiner* (fost director general al Societății de asigurare *Lloydul Român* S. A.) de director central al institutului și l-a încredințat totodată cu organizarea și conducerea Direcțiunii, care se înființează în Timișoara.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“.

Publicațiune de licitație

În baza ordinelor Nr. 200/923, 530/923 al Dir. Gen. Sanitară București, se publică licitație pentru asigurarea lucrărilor de reparații la spitalele

din Câmpăna cu suma de . . . 52.194.00 Lei

„Blaj” . . . 81.412.00 „

și la ospiciul alienaților Sibiu . . . 100.136.00 „

Licitatiunea se va ține în localitatea Direcțiunii San. Reg. IV. Brașov (casa Prefecturii jud.) în ziua de 10 August 1923, la ora 11, observând prescrierile contabilității publ. art. 72-85.

Depunerea provizorie de 4% a sumei din ofertă se va adevăra prin recipisa anexată a ofertei.

Ofertele se vor înainta la Direcțiunea sus amintită până la termenul precis, în plic sigilat, și se va întrebuița numai imprimate originale.

Oferte se pot înainta atât pe fiecare institut separat, cât și pe toate trei.

Elaborate tehnice se pot avea la serviciul tehnic al Direcțiunii amintite, precum și la instituțiile sanitare respectivul, unde se pot primi gratuit și imprimările pentru oferte

Brașov, la 12 Iulie 1923.

4360

Serviciul tehnic al Direcțiunii Sanitară Reg. IV Brașov.

Atelierul dentistic

4364

E. DIECKER

e închis până la 1 Septembrie 1923

Internatul

Asociațiunii, Sibiu

caută următorul personal: 1 guvernantă 2 bone, 1 infirmieră, 1 gardercoieră și jase servitoare. A se adresa Direcțiunii internatului „Asociațiunii” Sibiu, Strada Șaguna Nr. 8.

4348

De închiriat local pentru prăvălie în Alțina la învățătorul Cichindelean.

4346

De vânzare

casă în Ocna Sibiului, strada de Mijloc Nr. 25, constând din 4 odăi frumoase, bucătăriei, cămară, antru pivniți mari, grădină cu poame. A se adresa în Sibiu.

strada Gărei Nr. 5, înapoi în curte.

4367

Registre

pentru bănci însoțiri, comerțanți și meseriași, se află de vânzare în mare alegere la

Librăria

„Foaia Poporului”

Sibiu, str. Mitropoliei 12.

Prăvălia românească

de manufactură și mărfuri mărunte

Vasilie Hoza

Sibiu, Piața Huet Nr. 6.

Oferă cu prețuri solide

Pânzării,

Șifoane,

Cretoane,

precum și

Haine bisericesti

și prapori

din cele mai bune materii,

în toate colorile.

4197

4 ferestri complete

în treg lemnul, mărime 105x75, sunt de vânzare în Cislădie Nr. 413.

4351

Cafenea, Restaurant

4361

și grădină de vară, se vinde din mână liberă. Poziție bună, front cu piața. Reflectanții să se adreseze la: Librăria

Augustin S. Deac în Gherla, Transilvania.

Firma

4354

Spindler & Weber

fabrică de mașini, turnătorie de fer și metal

nou instalată în

Sibiu Piața Fânului Nr. 6

FABRICA

de

ȘTAMPILE

„UNIVERSAL”

SIBIU

Strada Sării Nr. 14

Legea agrară

pentru Transil-

vania, Banat, Crișana și Maramureș, votată de adunarea deputaților la 19 Iulie și publicată în „Monitorul Oficial” dela 30 Iulie 1921 și regulamentul de aplicare al acestei legi. Cu îndrumări și deslușiri de Dr. Aurel Dobrescu fost deputat și membru în comisia agrară specială a Camerei deputaților. Ediția II completată, prevăzută cu indice alfabetic și cu un Tablou sinoptic de expropriere. Cartea trimisă cu ramburs costă 13 lei, iar dacă se trimite banii înainte 10 lei. Se poate comanda dela Librăria „Foaia Poporului”, sau dela ale librării românești din țară.

Doi practicanți pentru co-
cantă în prăvălia miostă de bă-
cănă și manufactură a lui George
Baciu, în Orlat, jud. Sibiu. Sunt
preferenți băieți cu creștere bună
și cari posedă 3-4 clase de liceu.
Condițiuni favorabile. 4356

40.000 buc. cărămidă

de nisip, e de vânzare în ne-
mijlocita apropiere a stației Ve-
ștem, lângă șoseaua Națională, la
Ioan Ant. Mărginean în Veștem.

4317

Lucrări de mobile
— și de tapițer —
din prima mână la
Horger & Kepp,
Strada Orezului 27

4022

Reprezentanți, Încasa-
tori și agenți harnici

pentru vânzarea de mașini
de cusut

4336

SINGER

vânzare în rate caută

Bourne & Co.,

Sibiu strada Orezului 8.

Motor de benzină

ușor, 8 H. P. e de
vânzare la

GEORGE RECHIȘAN,

Bistrița, Strada A.
Murășanu 35. 4350

TURNATORIE

de fer și metal

Sibiu str. Dorobanților 34
(fosta strada Lungă)

Primește orice comandă
pentru turnat după model
sau după obiecte. — Repa-
rații de orice fel: Motoare,
mori, construcții de fer și
apaduct, garnituri de tree-
rat, instalațiuni electrice

BUZDUGHINĂ ȘI HOZA

Sibiu str. Dorobanților 14.

4241

PENTRUC

MOTOARELE noastre DE BENZINA DE 4
HP., tip M. A. fabricațiune a fabricii de motoare din
Deutz, (Langen & Wolf) sunt indispensabile pentru orice
atelier de mică industrie sau agricultură

În umra bunelor sale calități, ce le înșirăm mai jos, a devenit indispensabile:

Aceste motoare mână:

Mașina de scărmanat lână, rân-
deaua mecanică, mașina pentru
găurit, macarale, mașina pentru
toat carne, dinamuri, mașina pen-
tru a cuțit, tocala, fereștrăul, cen-
trifuga, mașina de îmblătit, ma-
șina pentru tăiat nutreț, pompe,
mori ș. a.

Avantajele speciale:

motoarele sunt simple, ieftine,
mici și sigure. Aprinderea sigură,
consumă puțin combustibil, se
mănușează ușor mare durabili-
tate, foarte ușor transportabil în
urma greutății f. mici, se poate
întrebuița și la scopuri, la cari
trebuie să fie transportat, ceea ce
se poate face și de către oameni
pe o capră portabilă. Montarea
și schimbarea pieselor e foarte
ușoară. Refrigeratia foarte bună.

Aceste motoare într'adevăr
înseamnă o **avuuție** întreagă pen-
tru proprietar.

N'a mai fost tip de motor
atât de **bun și ieftin**!

Furnizăm aceste motoare cu
prețuri foarte ieftine deoarece do-
rim să-l introducem în cel local
tipul nostru de motor, pentru ca
**mica industrie și gospo-
dărie** să poată lucra mai renta-
bil și să câștige oamenii mai mult

Motoarele noastre sunt ne-
întrecute!

Cereți oferte și prospect, Vi-
se trimite gratuit!

DEPARTAMENTUL MAȘINELOR

al reuniunii agricole s. a.

Sibiu strada Sării 22 ■ Sighișoara strada Baier 47 ■ Mediaș Piața Cazarmei 15

„ALBINA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII

CENTRALA SIBIU

FONDATA LA ANUL 1872

Sucursale: Brașov, București, Cluj, Lugoj, Mediaș,
Târgul-Murăș, Timișoara, Săn-Mărtin.

Capital deplin vărsat **Lei 25.000.000.—**

Fonduri de rezervă „ **16.000.000.—**

Depuneri spre fruct. „ **256.000.000.—**

Legături cu toate centrele din țară.

Lucrează direct cu cele mai mari bănci
din America.

Are o secție specială pentru afacerile
Americane.

Îerfește anual sute de mii lei pentru sco-
puri de binefacere și culturale.

Primește **DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE DE**

PLATA LA VEDERE: cu **5% DOBÂNDĂ**

fără considerare la sumă. Pentru **DEPUNERI CU**

TERMIN FIX: plătește **5½%—7%** după mă-

rimea sumelor și durata termenelor de plată.

Darea către stat o plătește Institutul din al său.

Cărți vechi

de știință, literare sau biseri-
cești, fie din anii din urmă
sau de zeci de ani, cumpără

LIBRĂRIA „FOAIA POPORULUI”
SIBIU

Mare depozit în

Drugi de fer, Beton de fer,
fer lat, facon, transmisiuni

livrează prompt cu prețurile cele mai ieftine

ADOLF DENGJEL

magazin de ferărie și de articole tehnice

Sibiu, strada Oanei Nr. 4.

4333

PENTRU APOTECARI
CARTE DE RECEPT

după noua lege se află de vânzare la

Librăria „Foaia Poporului” Sibiu.

Prețul 240 Lei

Carte de 10.000 rețete, legată și trimisă pe post.

Românii ar pleca la America

dar nu capătă pașapoarte
Străinii capătă, ca apoi să ne cumpere
— Așa spun oamenii. —

În timpul din urmă am primit la redacție mai multe plângeri, că Români de-ai noștri, cari vreau să meargă la America, nu capătă pașapoarte. În schimb capătă Sași, Unguri și Ovrei. Oamenii noștri nu pot pricepe: „Cum se poate aceasta în Țara Românească? Ungurii ne lăsau ori-când să ne ducem. Acum e mai puțină libertate pentru noi?” Întrebări de acestea ne vin în diferite scrisori.

Interesant e însă ce ne-a spus zilele acestea un țăran din Slimnic, lângă Sibiu: „Noi am voit de curând, vre-o cinci români, să ne ducem la America, să ne facem ceva bani pentru bătrânețe, că aici e prea greu de adunat ceva bani pe cale cinstită. Dar nouă nu ne dă pașapoarte. Numai la străini le dă, ca apoi aceștia, când vor veni acasă cu bani, peste câțiva ani, să ne cumpere heiurile noastre. Cum merg lucrurile azi, noi până atunci ne vom băga în datorii până 'n gât“.

Un alt abonat, dintr-o comună de lângă Sibiu ne spunea zilele trecute: Pe mine m'a pus păcatele să-mi trimit dolarii acasă în 1920, iar eu am venit în 1921. Mă bucuram să viu în Țara Românească. Dolarii mei i-am schimbat pe mai nimic față de acum: dela 25 până la 60 lei cei mai scumpi dolari. Venind acasă, m'am apucat de meseria mea veche, cojocăritul, cu care acum doi ani o duceam binișor. Acum plătești pieile scumpe, ibrișinul tot așa, lucrul încă te costă mult; iar când e la vânzare, lumea ți se plânge, că n'are bani, cere tot ieftin, și tu stai ca vai de tine. Păcatele mele, când am plecat din America, unde îmi făcusem așa o sumă frumoasă de dolari, pe care aici am mâncat-o mai toată“...

Asta e cruda realitate. Așa stăm cu bunăstarea oamenilor noștri pe multe sate. Așa ne suride viitorul, pe lângă toată împroprietărea, căreia i-a urmat tot maximalizări peste maximalizări pentru produsele agricole, plus lipsa de bani și camelele cele grele. Acum vin dările cele nouă, că și așa suntem plini de bani.

Înțelegem și noi politica statului nostru, ca Românii să rămână cât mai mulți acasă și să nu se ducă în țări străine. Ei, dar atunci să li se ușureze condițiile de existență.

Serviciul slab al poștei

Ca un oficiu postal, colo sau dincolo să lase de dorit, e de înțeles într'un colț de țară. Dar ca poșta, în general, să funcționeze așa mizerabil, ca de prezent, asta nu e nici de înțeles, nici de tolerat. De vină va fi în multe părți și personalul, dar nu mai puțin și conducătorii oficiilor, cari nu se interesează de ce se petrece în jurul lor. În cele următoare câteva dovezi, din cele sosite în zilele din urmă:

Vă încunoștințez, că n'am primit 7 numere din Foaie. Nu știu ce poate fi cauza, că nu o primesc regulat. Ioan Cichi, inv. pens. în Belin, poșta Aita mare.

Vă rog să binevoiți a mă șterge de la foaie, deoarece nu o primesc regulat. N. Cârstea, Codlea, jud. Brașov.

Foarte rău primesc Foaia. Nu știu din cauza poștei sau a primăriei? De multeori o capăt numai odată pe lună. Trifan Chindia, Ileana mare.

Din 1 August 1922 până acum vre-o 8 foi n'am primit. Foaia asta este cea mai

bună și folositoare pentru noi, dar înzadar, dacă nu o primesc regulat. Rog să nu o mai trimiteți. P. Spinant, abonat 18975, Căprioara.

Nu-mi mai trimiteți foaia, de oarece foarte neregulat o primesc. Cauza nu o pot ști. M. Mândruțiu, Ghiriș.

Din 1 Ianuarie am primit numai 11 numere. Și e așa de supărător să tot aștepte omul. Gavril Prundariu, Borgo-Rus, județul Bistrița-Năsăud.

Abzic de Foaie, că poate nici jumătate n'am primit-o. Ioan Martin, Oșand, poșta Hususău.

Nu vă supărați pe mine, că nu o mai abonez. Capăt Foaia tot la 2 săptămâni și și mai rar, iar când o capăt e sfârticată și murdară. Eu sunt abonat vechiu și nu o las bucuros. Dar ce să mă fac? Nici nu zic, că sunteți DV. de vină. Nic. Lămurean, Burju, jud. Turda Arieș.

Mă rog a reclama la cei de sus, să primim foile pe poșta mai regulat. N'am primit multe numere. A. Popovici, Idicel, jud. Mureș-Turda.

Foile nu vin regulat. Ne și temem să o mai plătim. De ce o fi poșta așa de neregulată? I. Ciulei, Saschiz, jud. Târnava mare.

N'am mai primit Foaia din 17 Iunie. Vă rog ce-i pricina? D. Cionteș, Deda.

*

Și-acum câteva cazuri din Sibiu: Noi dela „Foaia Poporului“ am abzis de telefon, în urma neajunsurilor până când putea-i primi o legătură. Acelaș lucru l-au mai făcut și alții. Într-o zi discutam cu un director de bancă și un mare comerciant, asupra mizeriilor cu telefonul. Comerciantul spunea, că nu știe ce să se mai facă de slaba legătură telefonică; directorul de bancă spunea, că acelaș lucru îl pățește și el, dar un prieten al lui o scoate mai bine, dacă începe cu mari ploconeli și sărutări de mâni către domnișoarele cari dau legătura. Oare nu e rușinos un astfel de serviciu? E doar știut, că omul de afaceri, când cere legătura telefonică nu se cugetă întâi „cum se înceapă a face frumosul“ pe telefon...

Tot dela poșta din Sibiu, mai pe primăvară, se împărția foarte rău foaia pentru comunele din jur: Turnișor, Șura-mică, Hamba, Gușterița. Deși până Vineri la ameză ultima foaie e în oficiul postal, totuși la Turnișor sau altă comună se plângeau, că nu primesc foaia Sâmbăta, ci de multeori numai Lunia. Cazul cel mai nou l-am avut Sâmbăta trecută: întreg pachetul Gușteriței nu s'a mai aflat în poșta din Sibiu, astfel că Sâmbăta am dat oamenilor alte foi.

*

Știm, că din partea funcționarilor de poștă se observă: Suntem rău plătiți, de aceea e și lucrul rău! — Bine domnilor, dar de unde să fiți mai bine plătiți, dacă faceți așa lucru slab? Nici atâta nu meritați! Întâi trebuie dat dovadă de hărnicie, apoi să se ceară salare mai mari! Așa cum să desvoaltă lucrurile, azi-mâne nu mai scrie omul decât strictul necesar, iar pachete încă nu se vor mai da, decât în cazuri de tot grabnice. Bani și așa foarte puțini se mai trimit cu poșta. În schimb lucrează băncile.

Urmarea o cam vedem: poștarii, cari duc scrisorile în Sibiu, de pildă, pleacă boerește cu o mână de scrisori, către nouă ore înainte de ameză... Ne-ar plăcea să știm: la câte ore intră în oficiu? Câte scrisori împart zilnic în medie? După ameză ce fac acești oameni? În Sibiu, înainte de războiu se împărția de douăori poșta în partea de sus

a orașului. Și câtă poștă era atunci, față de acum! Oficiul postal se deschidea, în expediție, la 5 ore dimineața și se închidea la 9 ore seara. Tot până la 9 ore puteai da scrisori recomandate și telegrame. De prezent, poșta se deschide boerește la 8 ore dim., apoi dela 12—3 e cu totul încuiată, iar punct 6 ore seara încă îți închide chișeul în nas, fără nici o cruțare. Și cine face așa? Persoane, cari ar putea face mătânii, că au ajuns ceeace sunt. Dar în loc să se bucure și să-și facă datoria, te sfidează pe tine care lucrezi zilnic dela 10 ore în sus, fiind în aceeași situație din 1914...

De ce întârzie poșta pe sate?

Din cauză, că primăriile nu trimit după poștă și în zile de serbătoare sau Dumineca. Oameni buni! Trenul și poșta nu cunoaște odihnă nici în ziua de Paști. De aceea, primăriile noastre ar trebui să trimită zilnic după scrisori la poșta ultimă. Dar mai cu seamă Sâmbăta și Dumineca, când vin toate revistele și gazetele săptămânale, cari altcum zac acolo de Vineri până Luni. Pe la mijlocul săptămânii mai ușor se poate lăsa o zi două, să nu se ducă după poștă. La nici un caz, însă, nu-i iertat să se întâmple asta Sâmbăta și Dumineca. Foile cele interesante nu se pot isprăvi cu 8 zile înainte, ci numai Joi sau Vineri, ca să ajungă la oameni până Sâmbăta sau Duminecă.

Din sate și orașe

Din Bistrița. Un proces curios s'a pertractat zilele trecute în orașul nostru. Românii din comuna Rebrîșoara s'au fost dus să lucreze pământul Sașilor de pe hotarul comunei Dumitrea mare. Venind Sașii, aceștia — în loc să le facă arătare — s'au pus să bată pe Români, apoi i-au legat și adus la Bistrița. Bătăușii au fost judecați zilele trecute la câte 5 zile închisoare și câte 1500 lei amendă. P. B.

Către restanțieri

Tot mai avem, cu toate provocările, încă o seamă de abonați, cari nu-și plătesc „Foaia“ la vreme. Pe aceștia îi rugăm stăruitor, să-și facă și ei datoria, cum ne-o facem noi, trimițându-le regulat foaia. Iar dacă n'ar mai vrea „Foaia Poporului“, să ne-o trimită înapoi și să-și plătească restanța. Atunci e lucrul lămurit pe ambele părți.

Cărți nouă

— Primate la Redacția „Foaia Poporului“. —

Din problemele pedagogiei moderne, de G. G. Antonescu, prof. univ. București 1923, Prețul 42 lei.

Biblioteca: Cunoștințe folositoare, Seria A, Nr. 12: Soarele și Luna, de I. Simionescu, prof. univ. Iași, prețul 3 lei; Seria C, Nr. 11—12: Andrei Șaguna și conducătorii „Asociațiunii transilvănene“ (1861—1922), de I. Lupaș, prof. univ. Cluj, prețul 6 lei.

Biblioteca: Pagini alese din Scriitorii români, Nr. 134: Fabule și satire, de Gr. Alexandrescu; Nr. 135: Buchetiera din Florența, de Vasile Alexandri; Nr. 136: Basmul Bisocanului, de Alex. Odobescu; Nr. 137: Cântec de vitejie, de G. Coșbuc. Prețul fiecărui număr 2 lei.

Toate cărțile susnumite au apărut în editura „Cartea Românească“ din București și se pot căpăta de vânzare la librăriile românești mai mari din țară.

Deraierile de tren

și alte nenorociri pentru călători, în timpul din urmă se țin lanț. Dela catastrofa întâmplată la Vintileanca până acum, s'au mai întâmplat nenumărate ciocniri și deraieri. Vom aminti numai cele din ultimele zile: La acceleratul care a plecat din București spre Orade, Vineri 27 Iulie, în Comarnic s'a rupt osia dela un vagon. Noroc, că a observat mecanicul, altcum se întâmpla nenorocire.

Tot în 27 Iulie, noaptea, în gara Bacău un acar a întors din nou acul, care fusese bine pus, astfel că trenul accelerat, ce tocmai sosia, a luat-o pe o șină „moartă”. Deși trenul a fost îndată frânat, a dat totuși peste 3 vagoane de marfă, sfărâmându-le cu totul. Pasagerii s'au ales cu spaima și mici ciocniri.

O altă nenorocire s'a întâmplat Dumineca trecută între stațiile Ciocănești și Chițila. La trenul de Timișoara, care venea spre București, în halta Flămânzeni s'a rupt osia vagonului al 5-lea de după locomotivă, din care cauză vagonul a deraiat, trăgând încă un vagon după el. Dându-se alarma, trenul a fost oprit. Între timp un vagon ajunsese de-a curmezișul liniei. De sub dărâmături au fost scoase cadavrele a 5 călători, iar alți mulți au fost răniți.

Din cercetările făcute s'a constatat, că vagonul cu osia ruptă a fost mai pe urmă vizitat la 20 Iunie, fără a se fi observat că osia are o ruptură la îmbinare cu roata vagonului. La sgomotul ce făcea vagonul ce mergea pe pământ, o parte din călătorii aflați pe scări, voind să scape, au sărit speriați din vagoane, astfel că moartea și rănirea lor a fost de neîncunjurat, pe când cei rămași în vagoane n'au avut de suferit nimic decât o mare spaimă.

Luni s'a rupt osia unui vagon de clasa III a trenului personal ce mergea dela Curtea de Argeș spre Pitești. Mergând trenul încet, nu s'a întâmplat nici o nenorocire.

Cea din urmă deraiere, cunoscută până la punerea foii sub tipar, s'a întâmplat Marți dimineața între Brașov și Săcele. Aci au deraiat, dela un tren, câteva vagoane cari au rămas răsturnate pe linie. Circulația a fost întreruptă câteva ore, până s'a curățit linia. Nenorociri omenești nu sunt.

Ministrul comunicațiilor spune, că la aceste deraieri sunt de vină mâni păcătoase și suflute bolșevice. Alții spun, că negrija și lipsa de control în atelierele căilor ferate.

Inscrieri școlare

La școala de arte și meserii din Oradea mare se primesc elevi, cari au absolvat 5 sau 4 clase primare în clasa I; iar cu

2, 3, 4 clase secundare, sau 6 clase primare, în clasa II-a. Cererile se vor face pe petițiune timbrată, însoțită de următoarele certificate: Certificat școlar, extract de naștere, certificat de vacină și certificat de pauperitate (sărăcie), cari se primesc din 15 August până la 1 Septembrie 1923. Examenele de primire, în limba română, se țin din 12—13 Septembrie. Amănunte dă Direcțiunea școlai în Oradea mare, Piața Schlauch Nr. 10.

Dare de seamă

asupra activității societății „Invalizii din Război” pe anul 1922—23.

Societatea „Invalizii din Război” — Centrală: București, strada Berthelot Nr. 22 — cu Secțiile ei Regionale: București, Iași, Chișinău, Cernăuți, Constanța, Craiova, Timișoara, Sibiu și Cluj, luând ființă în anul 1917 la Iași, sub Înaltul Patronaj al Majestății Sale Regina, și dezvoltându-se treptat, cuprinde astăzi întreagă țara, îngrijindu-se de invalizii lipsiți.

Pe anul 1922—23 a avut un buget de 12.880.000 lei la cheltuieli, cu o subvenție de 11.000.000 lei dela Oficiul Național I. O. V., iar 1.880.000 excedentul din anul trecut, subvenții, donațiuni, cotizații etc.

Statistica invalizilor de război. Din Transilvania sunt 18,230 invalizi, Basarabia 9,460, Bucovina 5,902, Vechiul regat 35,717. În total 69,309 invalizi.

Asistența medicală. Prin serviciul medical al Centralei s'au făcut și distribuit pro-teze și aparate la un număr de: 1.415 invalizi din vechiul regat, 146 din regiunea Timișoara, 614 regiunea Sibiu și Cluj, 89 regiunea Cernăuți, 135 regiunea Chișinău, 10 paralitici au primit câte un cărucior mecanic.

Cheltuielile făcute cu acestea să ridice la suma de 2.687,941 lei.

148 invalizi tuberculoși au fost întreținuți de Centrală în sanatorii. Suma cheltuită a fost de 197,455 lei pentru 6,581 zile de cură.

2,354 invalizi au primit consultații medicale și medicamente gratuite.

138 invalizi au fost internați de Centrală în diferite spitale.

Căminuri. Căminul orbilor București cu 28 invalizi, Căminul București cu 62, Căminul Iași cu 81, Căminul Buzău cu 56, Căminul Chișinău cu 30, asilul „Regele Ferdinand” cu 17, Căminul Craiova cu 7. În total 281 invalizi interni.

Totalul invalizilor adăpostiți în căminuri este de 281 interni și 34,141 în trecere.

Asistența la domiciliu. Prin Centrală și secțiile ei regionale, un număr de 3,187 invalizi au primit efecte de îmbrăcăminte și

încălțăminte. Numărul total al invalizilor asistați la domiciliu cu ajutoare în bani este de 11,043, iar sumele cheltuite se ridică la 3.093,267 lei.

În rezumat. Cheltuielile totale ale societății în cursul acestui an se ridică la suma de 11.808,717 lei, din cari pentru clădiri 3.168,297 lei, pt. asistența medicală 3.199,000 lei, pentru asistența la domiciliu 3.093,267 lei, pentru asistența în căminuri inclusiv atelierele 1.293,267 lei și pentru cheltuieli de administrație inclusiv salariile 1.054,746 lei.

Comitetul delegat: Președintă: Simona Lahovary. Membrii: I. Mitilineu, General Gr. Basarabescu, Doctor I. Ghinlamilă, Mihail B. Iacovescu.

Cursul banilor

la București, în 31 Iulie, a fost în valută următorul: francul francez 11.75 lei, lira sterlină 905 lei, dolarul 203 lei, lira italiană 8.60 lei, francul elvețian 35 lei, coroana cehă 5.95 lei, 100 mărci germane 3 bani, 100 cor. austriace 28 $\frac{1}{2}$ bani, 100 cor. ung. 1.80 lei, 1 dinar 2.05 lei. — Leul, care zilele trecute se ridicase până la 8.80 centime, a scăzut din nou la 8.50 și 8.40 centime. Catastrofal scade marca germană și destul de tare și coroana ungară.

Loc deschis

Direcțiune nouă de asigurări în Timișoara

Prin aceasta se face cunoscut, că „Ancora” Societate română de asigurări generale, București (Calea Victoriei No. 1, casă proprie), a de cis se înființează o Direcțiune cu sediul în Timișoara, împuternicită cu un cerc de activitate autonomă, al cărei rayon se estinde peste întreg Ardealul, Bănatul și din Regat peste Turnu-Severin.

„Ancora”, Societate generală română de Asigurare S. A., a preluat tot stocul afacerilor societății de asigurare „Astra” în București, precum și întreg stocul afacerilor societății vienezze de asigurare „Anker”. Societatea de Asigurare „Anker” în Viena a fost singura societate de asigurare streină care a avut privilegiul în vechiul regat, a avut dreptul deja în anul 1869 de a încheia asigurări, prin urmare dispune acolo de un stoc mare de afaceri.

Societatea generală de asigurare „Ancora” face asigurări contra focului, grindinei, a furtului, a sticlei, a incidentelor, a garanției, ca și asigurări de transporturi pe apă și uscat, asigurări pe viață și rente, cu condițiile cele mai moderne și cu premiile cele mai favorabile.

„Ancora” societate generală română de asigurări S. A. stă în relațiuni de contract cu societăți de primul rang franceze, engleze, elvețiene și italiene, cari oferă pentru tot felul de asigurări contractate prin societatea „Ancora”, toată garanția, până la orice sumă. 4351

Direcțiunea din Timișoara și-a început deja activitatea. Biroul: Timișoara oraș, Strada Hunyadi Nr. 2 Telefon Nr. 22-06. Societatea intenționează să înființeze în curând și în Sibiu o Agentură generală.

Prefectura Poliției Orașului Sibiu.

Nr. 11185/1923

4365

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, că nereprezentându-se nici un concurent la licitația ținută în ziua de 2 Iulie c. se va ține o nouă licitație publică în ziua de 1 Septembrie 1923, ora 10 dimineața în localul acestei Prefecturi, biroul casei și contabilității, pentru vinderea a cinci șeli de cai în bună stare.

Șelile se pot vedea în orice zi de lucru de la ora 10—11 a. m. la Comandamentul sergentilor din localul acestei Prefecturi.

Licităția se va face cu oferte închise, cari se vor prezenta în ziua și ora indicată, conținând și o garanție de 10% din prețul ofertei

Sibiu, 31 Iulie 1923

Prefect Filotti

Hârtie maculatură se află de vânzare la librăria „Foi Pop.”, Sibiu.

No 81—9231.

4355

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință publică celor interesați, că proprietatea economică și edificiile rămase din expropriere superflu, al stat. Rom. cat din Boian, se vor vinde în licitație publică și din mână liberă în 5 August 1923, la 10 ore a. m.

Toate edificiile numai cu bani gata se vor vinde.

Răsturnarea și transportarea edificiilor cad în sarcina cumpărătorului. Alte informațiuni se va da în ziua prealabilă a licitației.

Informațiuni mai detaliate se dau în cancelaria notarială din Boian, județul Târnava-mică.

Boian, la 6 Iulie 1923

Indiscutabil
notar com.

Publicațiune

Comuna Dobârca dă în arândă pășunea de iarnă, prin licitație publică, care se va ține în 13 August 1923, la 4 ore p. m., în cancelaria comunală. 4358

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, că comuna Amnaș, jud. Sibiu, exarândează pășunea de iarnă prin licitație publică, care se va ține Duminecă 5 August 1923, la 2 ore după amiază în cancelaria comunală. 4352

Amnaș, 27 Iulie 1923.

Primăria comunală.

Loc de casă 548 metri pătrați, e de vânzare în Sibiu, strada Moara de scoartă (Lohmühlg Nr. 2.) 4357

Doi practicanți

absolvenți de școală comercială și pe deplin sănătoși caută

BANCA CENTRALĂ

pentru industrie și comerț Filiala Sibiu.

DR. TRAIAN PETRAȘCU medic

dă consultații zilnic dela 9—12 și dela 3—4 ore.

SIBIU, strada Pintenului Nr. 23

4345

Nr. 767 928

4363

Publicațiune

Comuna Poplaca dă în întreprindere repararea hotelului comunal prin licitație publică ce se va ține în 1 August 1923, la ora 2 p. m. în localul primăriei comunale, Devizul 20000 Lei valdiiu 10%.

Detalii servește primăria până la ziua licitației.

Oferte închise se primesc până la începerea licitației.

Poplaca la 31 Iulie 1923.

Primăria comunală.

Un băiat cu câteva clase de liceu, se primește să învețe librăria. A se adresa la Librăria „Foaia Poporului”.

Motor de benzină American

Cormic de 5 pateri de cai, și o batoză Hoffer & Schranz 720, se vând la oltă sau deosebit la: Iosf S heitz în Turnișor 288, lângă Sibiu. 4353

Casa cu licență

la poziția bună și cu mare venit de vânzare la agență

Dressnandt si Comp.

Strada Regina Maria 51